

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (όγδοο τμήμα)

της 12ης Μαρτίου 2020*

«Προδικαστική παραπομπή – Κοινωνική ασφάλιση των διακινούμενων εργαζομένων – Κανονισμός (ΕΚ) 883/2004 – Άρθρο 5, στοιχείο β' – Προσαύξηση του ποσοστού σύνταξης γήρατος – Συνυπολογισμός επιδόματος που καταβάλλεται για την ανατροφή ανάπηρου τέκνου σε άλλο κράτος μέλος – Αρχή της εξομοίωσης γεγονότων»

Στην υπόθεση C-769/18,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Cour de cassation (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο, Γαλλία) με απόφαση της 29ης Νοεμβρίου 2018, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 7 Δεκεμβρίου 2018, στο πλαίσιο της δίκης

Caisse d'assurance retraite et de la santé au travail d'Alsace-Moselle

κατά

SJ,

Ministre chargé de la Sécurité sociale,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (όγδοο τμήμα),

συγκείμενο από τους L. S. Rossi (εισηγήτρια), πρόεδρο τμήματος, J. Malenovský και F. Biltgen, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Campos Sánchez-Bordona

γραμματέας: C. Strömholm, διοικητική υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 24ης Οκτωβρίου 2019,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- το *caisse d'assurance retraite et de la santé au travail d'Alsace-Moselle*, εκπροσωπούμενο από τον J.-J. Gattineau, avocat,
- η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις A.-L. Desjonquères και A. Daly και από τους D. Colas, A. Ferrand και R. Coesme,
- η Τσεχική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους M. Smolek, J. Pavliš και J. Vlácil,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

- η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον D. Klebs,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από την C. Valero και τον B.-R. Killmann,

κατόπιν της απόφασης που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του κανονισμού (ΕΚ) 883/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για το συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας (ΕΕ 2004, L 166, σ. 1, και διορθωτικό ΕΕ 2004, L 200, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 988/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Σεπτεμβρίου 2009 (ΕΕ 2009, L 284, σ. 43) (στο εξής: κανονισμός 883/2004).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ, αφενός, του *caisse d'assurance retraite et de la santé au travail d'Alsace-Moselle* (ταμείου συντάξεων και προστασίας υγείας στην εργασία της Alsace-Moselle, Γαλλία, στο εξής: Carsat) και, αφετέρου, της SJ και του Υπουργού Κοινωνικών Ασφαλίσεων, σχετικά με τη συνεκτίμηση, για τον υπολογισμό της σύνταξης γήρατος της SJ, της προσαύξησης της διάρκειας της σταδιοδρομίας την οποία ενδέχεται να δικαιούται λόγω της ανατροφής του ανάπηρου τέκνου της.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

- 3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 9 και 12 του κανονισμού 883/2004 αναφέρουν τα εξής:
 - «(9) Το Δικαστήριο εξέφρασε κατ' επανάληψη τη γνώμη του για τη δυνατότητα ίσης μεταχείρισης των παροχών, των εισοδημάτων και των γεγονότων· αυτή η γενική αρχή θα πρέπει να υιοθετηθεί ρητώς και να αναπτυχθεί περαιτέρω, τηρουμένης της ουσίας και του πνεύματος των δικαστικών αποφάσεων.
 - [...]
 - (12) Υπό το πρίσμα της αναλογικότητας, θα πρέπει να ληφθεί μέριμνα ώστε η αρχή της εξομοίωσης γεγονότων ή καταστάσεων να μην οδηγήσει σε αντικειμενικώς αδικαιολόγητα αποτελέσματα ή στη συρροή παροχών του ίδιου είδους για την ίδια περίοδο.»
- 4 Το άρθρο 1, στοιχείο κστ', του ίδιου κανονισμού προβλέπει ότι, για τους σκοπούς του κανονισμού αυτού, ως «οικογενειακή παροχή» [νοούνται] όλες οι παροχές σε είδος ή σε χρήμα που προορίζονται να αντισταθμίσουν τα οικογενειακά βάρη, εξαιρουμένων των προκαταβολών παροχών διατροφής και των ειδικών επιδομάτων τοκετού και υιοθεσίας που αναφέρονται στο παράρτημα Ι».

5 Το άρθρο 3 του εν λόγω κανονισμού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Υλικό πεδίο εφαρμογής», ορίζει τα εξής:

«1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στις νομοθεσίες που αφορούν τους κλάδους κοινωνικής ασφάλισης που έχουν σχέση με:

α) παροχές ασθένειας·

[...]

γ) παροχές αναπηρίας·

δ) παροχές γήρατος·

[...]

ι) οικογενειακές παροχές.

[...]

3. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται επίσης στις ειδικές μη ανταποδοτικού τύπου παροχές σε χρήμα, οι οποίες καλύπτονται από το άρθρο 70.

[...]

5. Ο παρών κανονισμός δεν ισχύει:

α) για την κοινωνική πρόνοια και την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη·

[...]».

6 Το άρθρο 5 του ίδιου κανονισμού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Εξομοίωση παροχών, εισοδημάτων, γεγονότων ή καταστάσεων», έχει ως εξής:

«Εκτός αν προβλέπει άλλως ο παρών κανονισμός και υπό το πρίσμα των ειδικών διατάξεων εφαρμογής που θεσπίζονται, ισχύουν τα ακόλουθα:

α) εάν, σύμφωνα με τη νομοθεσία του αρμόδιου κράτους μέλους, η λήψη παροχών κοινωνικής ασφάλειας και άλλων εισοδημάτων παράγει ορισμένα έννομα αποτελέσματα, εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις της εν λόγω νομοθεσίας και στη λήψη ισοδύναμων παροχών οι οποίες αποκτήθηκαν δυνάμει της νομοθεσίας άλλου κράτους μέλους ή σε εισοδήματα τα οποία έχουν αποκτηθεί σε άλλο κράτος μέλος·

β) εάν, δυνάμει της νομοθεσίας του αρμόδιου κράτους μέλους, αναγνωρίζονται έννομα αποτελέσματα σε συγκεκριμένα γεγονότα ή καταστάσεις, αυτό το κράτος μέλος λαμβάνει υπόψη παρόμοια γεγονότα ή καταστάσεις που έχουν λάβει χώρα σε οποιοδήποτε κράτος μέλος, ως εάν είχαν λάβει χώρα στο έδαφός του.»

7 Το άρθρο 9 του κανονισμού 883/2004, το οποίο επιγράφεται «Δηλώσεις των κρατών μελών σχετικά με το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού», προβλέπει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Τα κράτη μέλη πρέπει να κοινοποιούν στην Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων εγγράφως [...] τη νομοθεσία και τα συστήματα που αναφέρονται στο άρθρο 3 [...]».

8 Το άρθρο 70, παράγραφος 2, του κανονισμού αυτού προβλέπει τα εξής:

«Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, ως “ειδικές μη ανταποδοτικού τύπου παροχές σε χρήμα”, νοούνται εκείνες οι οποίες:

α) προορίζονται να παρέχουν είτε:

- i) συμπληρωματική, αναπληρωματική ή επικουρική κάλυψη έναντι των κινδύνων οι οποίοι αντιστοιχούν στους αναφερόμενους στο άρθρο 3 παράγραφος 1 κλάδους κοινωνικής ασφάλειας και να εξασφαλίζουν στους ενδιαφερομένους ένα ελάχιστο εισόδημα διαβίωσης σε σχέση με το οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, ή
- ii) μόνο ειδική προστασία στα άτομα με αναπηρίες, οι οποίες συνδέονται στενά με το κοινωνικό περιβάλλον του συγκεκριμένου προσώπου στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος

και

β) στις περιπτώσεις που η χρηματοδότηση προέρχεται αποκλειστικά από την υποχρεωτική φορολογία που προορίζεται να καλύψει τις γενικές δημόσιες δαπάνες και οι όροι για τη χορήγηση και τον υπολογισμό των παροχών δεν εξαρτώνται από τυχόν εισφορές εκ μέρους του δικαιούχου· ωστόσο, οι παροχές που χορηγούνται για να καλύψουν συμπληρωματικά ανταποδοτικού τύπου παροχή, δεν θεωρούνται ως ανταποδοτικού τύπου παροχές για αυτό και μόνο το λόγο

και

γ) περιλαμβάνονται στο παράρτημα X.»

9 Το παράρτημα X του εν λόγω κανονισμού έχει ως εξής:

«[...]

GERMANIA

α) Βασικό εισόδημα διαβίωσης για ηλικιωμένους και άτομα με μειωμένη ικανότητα βιοπορισμού, δυνάμει του κεφαλαίου 4 του Τόμου XII του [Sozialgesetzbuch, κώδικα κοινωνικών ασφαλίσεων].

β) παροχές για την κάλυψη των εξόδων διαβίωσης στο πλαίσιο της βασικής [ασφάλισης] για άτομα που αναζητούν εργασία εκτός, όσον αφορά αυτές τις παροχές, εάν ικανοποιούνται οι απαιτήσεις [...] για προσωρινό συμπλήρωμα ύστερα από τη λήψη παροχής ανεργίας (άρθρο 24 παράγραφος 1 του Τόμου II του [Sozialgesetzbuch, κώδικα κοινωνικών ασφαλίσεων]).

[...]»

Το γερμανικό δίκαιο

10 Το άρθρο 35a του ογδού βιβλίου του Sozialgesetzbuch (κώδικα κοινωνικών ασφαλίσεων), όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης της κύριας δίκης, το οποίο επιγράφεται «Ενίσχυση για την ένταξη παιδιών και εφήβων με διανοητική αναπηρία», ορίζει τα εξής:

«(1) Τα παιδιά και οι έφηβοι που πάσχουν ή απειλούνται από διανοητική αναπηρία δικαιούνται επίδομα κοινωνικής ένταξης. Το επίδομα αυτό παρέχεται ανάλογα με τις ατομικές ανάγκες

1. σε εξωτερικά ιατρεία,
2. σε κέντρα ημέρας παιδιών ή σε άλλες δομές ολιγόωρης διαμονής,
3. από κατάλληλο νοσηλευτικό προσωπικό και
4. σε δομές με διαμονή επί εικοσιτετραώρου βάσεως ή σε δομές άλλων μορφών διαμονής,

Για τους σκοπούς και το αντικείμενο της ενίσχυσης, τον καθορισμό του κύκλου των προσώπων και το είδος των μέτρων ισχύουν το άρθρο 39, τρίτο εδάφιο, και το άρθρο 40 του ομοσπονδιακού νόμου περί παροχών κοινωνικής αρωγής και το εκτελεστικό διάταγμα βάσει του άρθρου 47 του ομοσπονδιακού νόμου περί παροχών κοινωνικής αρωγής, στον βαθμό που οι επιμέρους διατάξεις τους εφαρμόζονται στα πρόσωπα που πάσχουν ή απειλούνται από διανοητική αναπηρία.

- (2) Αν πρέπει να καταβληθεί ταυτοχρόνως επίδομα εκπαίδευσης, ενδείκνυται η χρησιμοποίηση κατάλληλων ιδρυμάτων, υπηρεσιών και προσώπων, όχι μόνο για την εκπλήρωση των σκοπών κοινωνικής ένταξης, αλλά και για την κάλυψη των εκπαιδευτικών αναγκών. Αν πρέπει να ληφθούν παιδαγωγικά μέτρα θεραπευτικού χαρακτήρα για τα παιδιά που δεν είναι ακόμη σχολικής ηλικίας και αν οι ανάγκες τους το επιτρέπουν, ενδείκνυται η χρησιμοποίηση δομών υποδοχής παιδιών με αναπηρία και παιδιών χωρίς αναπηρία.»

Το γαλλικό δίκαιο

- 11 Το άρθρο L. 351-4-1 του code de la sécurité sociale (κώδικα κοινωνικής ασφάλισης) ορίζει τα εξής:

«Οι ασφαλισμένοι που ανατρέφουν τέκνο για το οποίο, δυνάμει του πρώτου και δεύτερου εδαφίου του άρθρου L. 541-1, παρέχεται δικαίωμα επιδόματος ανατροφής τέκνου με αναπηρία και του συμπληρώματός του ή, αντί του συμπληρώματος αυτού, της αντισταθμιστικής παροχής που προβλέπεται από το άρθρο L. 245-1 του code de l'action sociale et des familles [κώδικα κοινωνικής και οικογενειακής πολιτικής], δικαιούνται, ενδεχομένως υπό την επιφύλαξη του άρθρου L. 351-4, προσαυξήσεως της διάρκειας ασφαλίσεως κατά ένα τρίμηνο ανά περίοδο ανατροφής τέκνου τριάντα μηνών εντός του ορίου των οκτώ τριμήνων.»

- 12 Το άρθρο L. 541-1 του κώδικα αυτού ορίζει τα εξής:

«Όποιος αναλαμβάνει την επιμέλεια παιδιού με αναπηρία δικαιούται επίδομα ανατροφής τέκνου με αναπηρία, εάν η μόνιμη ανικανότητα του τέκνου είναι τουλάχιστον ίση προς ένα καθορισμένο ποσοστό.

Χορηγείται συμπληρωματικό επίδομα για το τέκνο με αναπηρία, της οποίας η φύση ή η σοβαρότητα απαιτεί ιδιαίτερα υψηλές δαπάνες ή χρήζει της συχνής προσφυγής στη βοήθεια τρίτου προσώπου. Το ύψος του επιδόματος αυτού ποικίλλει ανάλογα με το ύψος των συμπληρωματικών δαπανών ή τον μόνιμο χαρακτήρα της αναγκαίας βοήθειας.

[...].»

- 13 Το άρθρο R. 541-1 του εν λόγω κώδικα έχει ως εξής:

«Για την εφαρμογή του πρώτου εδαφίου του άρθρου L. 541-1, το ποσοστό μόνιμης ανικανότητας που πρέπει να εμφανίζει το ανάπηρο τέκνο για να θεμελιώνεται δικαίωμα στο επίδομα ανατροφής ανάπηρου τέκνου πρέπει να είναι τουλάχιστον ίσο με 80 %.

Το ποσοστό ανικανότητας αξιολογείται σύμφωνα με τον πίνακα που προσαρτάται στο διάταγμα 93-1216 της 4ης Νοεμβρίου 1993, σχετικά με τον πίνακα αξιολόγησης που εφαρμόζεται για τη χορήγηση διαφόρων παροχών στα άτομα με αναπηρία και για την τροποποίηση του code de la famille et de l'aide sociale, του code de la sécurité sociale [κώδικα οικογένειας και κοινωνικής αρωγής] (δεύτερο μέρος: διατάγματα εκδιδόμενα κατόπιν γνωμοδότης του Συμβουλίου της Επικρατείας) και του διατάγματος 77-1549 της 31ης Δεκεμβρίου 1977.

[...].»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 14 Η SJ είναι Γαλλίδα υπήκοος, κάτοικος Στουτγάρδης (Γερμανία) και μητέρα ανάπηρου τέκνου το οποίο γεννήθηκε το 1981. Κατά τη διάρκεια της επαγγελματικής της σταδιοδρομίας εργάστηκε διαδοχικά ως καθηγήτρια, με επαγγελματική πιστοποίηση της γαλλικής εκπαίδευσης, στη Γαλλία και στη Γερμανία.
- 15 Από τις 10 Νοεμβρίου 1995 ο Δήμος Στουτγάρδης κατέβαλλε στην SJ την ενίσχυση για την ένταξη παιδιών και εφήβων με διανοητική αναπηρία που προβλέπεται στο άρθρο 35a του ογδόου βιβλίου του γερμανικού κώδικα κοινωνικών ασφαλίσεων (στο εξής: γερμανική ενίσχυση).
- 16 Στις 7 Ιουλίου 2010 η SJ συνταξιοδοτήθηκε από τη γαλλική εκπαίδευση, με ισχύ από 1ης Αυγούστου 2010. Στις 27 Ιουλίου 2011 ζήτησε την εκκαθάριση των συνταξιοδοτικών της δικαιωμάτων από τον Deutsche Rentenversicherung Bund (ομοσπονδιακό οργανισμό συνταξιοδοτικής ασφάλισης, Γερμανία), ο οποίος διαβίβασε την αίτησή της στο Carsat. Το Carsat χορήγησε στην SJ σύνταξη γήρατος, με ισχύ από 1ης Νοεμβρίου 2011.
- 17 Στις 18 Μαρτίου 2012 η SJ υπέβαλε στην επιτροπή φιλικού διακανονισμού του Carsat διοικητική ένσταση η οποία αφορούσε, αφενός, την ημερομηνία έναρξης της συνταξιοδότησής της και, αφετέρου, το ότι κατά τον καθορισμό του αριθμού των ασφαλιστικών περιόδων και των εξομοιούμενων προς αυτές περιόδων για τον υπολογισμό του ύψους της σύνταξης δεν είχε ληφθεί υπόψη η προσαύξηση της διάρκειας ασφάλισης κατά ένα τρίμηνο ανά διάστημα ανατροφής τριάντα μηνών, εντός του ορίου των οκτώ τριμήνων, που προβλέπεται από το άρθρο L. 351-4-1 του code de la sécurité sociale για τους ασφαλισμένους που έχουν αναθρέψει τέκνο για το οποίο θεμελιώνεται δικαίωμα στο επίδομα ανατροφής ανάπηρου τέκνου και στο συμπλήρωμά του κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο L. 541-1 του κώδικα αυτού (στο εξής: προσαύξηση του ποσοστού της σύνταξης). Μετά την απόρριψη της ένστασής της η SJ προσέφυγε ενώπιον των γαλλικών δικαστηρίων που είναι αρμόδια για υποθέσεις κοινωνικής ασφάλισης.
- 18 Με απόφαση της 8ης Απριλίου 2015, το tribunal des affaires de sécurité sociale de Strasbourg (πρωτοβάθμιο δικαστήριο υποθέσεων κοινωνικής ασφάλισης Στρασβούργου, Γαλλία) απέρριψε τα αιτήματα της SJ. Το cour d'appel de Colmar (εφετείο Colmar, Γαλλία), ενώπιον του οποίου ασκήθηκε έφεση, επικύρωσε με απόφαση της 27ης Απριλίου 2017 την πρωτόδικη απόφαση σε ό,τι αφορούσε την ημερομηνία έναρξης συνταξιοδότησης που είχε καθοριστεί από το Carsat. Εξαφάνισε την πρωτόδικη απόφαση κατά το μέρος που αφορούσε το ύψος της σύνταξης, κρίνοντας ότι έπρεπε να γίνει δεκτή η προβλεπόμενη από τη γαλλική νομοθεσία προσαύξηση του ποσοστού της σύνταξης.
- 19 Συγκεκριμένα, στηριζόμενο στο άρθρο 5 του κανονισμού 883/2004, το cour d'appel de Colmar (εφετείο Colmar) έκρινε ότι η γερμανική ενίσχυση ήταν ισοδύναμη με το προβλεπόμενο στο άρθρο L. 541-1 του code de la sécurité sociale επίδομα ανατροφής τέκνου με αναπηρία (στο εξής: γαλλικό επίδομα), και, ως εκ τούτου, η SJ είχε δικαίωμα προσαύξησης του ποσοστού της σύνταξης. Το δευτεροβάθμιο δικαστήριο συνήγαγε εξ αυτού ότι το εφαρμοστέο επί της σύνταξης γήρατος της SJ ποσοστό έπρεπε να προσαυξηθεί κατά ποσό που αντιστοιχούσε σε οκτώ τρίμηνα σταδιοδρομίας, λόγω ανατροφής του ανάπηρου τέκνου της.
- 20 Το Carsat άσκησε αναίρεση ενώπιον του Cour de cassation (Ανώτατου Ακυρωτικού Δικαστηρίου, Γαλλία) κατά της απόφασης αυτής, προβάλλοντας ότι το cour d'appel de Colmar (εφετείο Colmar) παρέβη το άρθρο 5 του κανονισμού 883/2004 καθώς και τα άρθρα L. 351-4-1 και L. 541-1 του code de la sécurité sociale, στο μέτρο που έκρινε ότι το γερμανικό επίδομα ήταν ισοδύναμο χωρίς να ελέγξει προηγουμένως αν το ποσοστό ανικανότητας του ανάπηρου τέκνου της SJ ήταν τουλάχιστον 80 %, ώστε να θεμελιώνεται δικαίωμα αύξησης του ποσοστού της σύνταξης. Υποστηρίζει ότι, με τη συγκεκριμένη κρίση της, η εφετειακή απόφαση μπορεί να οδηγήσει, κατ' ουσίαν, σε αντίστροφη δυσμενή διάκριση εις βάρος των ασφαλισμένων που υπάγονταν αποκλειστικά στο γαλλικό σύστημα σε σχέση με αυτούς που έχουν υπαχθεί σε σύστημα επιδομάτων άλλων κρατών μελών.

- 21 Το αιτούν δικαστήριο υπογραμμίζει, επ' αυτού, ότι το γαλλικό επίδομα, ως οικογενειακή παροχή που εντάσσεται σε έναν από τους κλάδους του γαλλικού συστήματος κοινωνικής ασφάλισης, εμπίπτει στο καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 883/2004, ενώ η γερμανική ενίσχυση φαίνεται ότι εμπίπτει στην κοινωνική πρόνοια και την αρωγή, κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 5, στοιχείο α', του κανονισμού αυτού, η οποία αποκλείεται από το πεδίο εφαρμογής του. Επιπλέον, η εν λόγω ενίσχυση δεν περιλαμβάνεται στη δήλωση που κοινοποίησε η Γερμανική Κυβέρνηση δυνάμει του άρθρου 9 του εν λόγω κανονισμού, σχετικά με τη γερμανική νομοθεσία που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού αυτού.
- 22 Στο πλαίσιο αυτό, το Cour de cassation (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο), διατηρώντας αμφιβολίες ως προς τη δυνατότητα εφαρμογής του κανονισμού 883/2004 υπό τις περιστάσεις της υπόθεσης της κύριας δίκης, καθώς και ως προς τον ισοδύναμο χαρακτήρα του γαλλικού επιδόματος και της γερμανικής ενίσχυσης, αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Εμπίπτει [η γερμανική ενίσχυση] στο καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 883/2004;

2) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, έχουν το [γαλλικό επίδομα], αφενός, και [η γερμανική ενίσχυση], αφετέρου, ισοδύναμο χαρακτήρα κατά την έννοια του άρθρου 5, στοιχείο α', του κανονισμού 883/2004, λαμβανομένου υπόψη του σκοπού του άρθρου L. 351-4-1 του γαλλικού code de la sécurité sociale που αποβλέπει στη συνεκτίμηση των βαρών που είναι εγγενή προς την ανατροφή τέκνου με αναπηρία για τον καθορισμό της διάρκειας ασφαλίσεως που παρέχει δικαίωμα στην καταβολή συντάξεως γήρατος;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου ερωτήματος

- 23 Με το πρώτο προδικαστικό ερώτημα το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αν το άρθρο 3 του κανονισμού 883/2004 έχει την έννοια ότι η γερμανική ενίσχυση συνιστά παροχή, κατά την έννοια του εν λόγω άρθρου 3, και, ως εκ τούτου, εμπίπτει στο καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής του κανονισμού.
- 24 Προκειμένου να δοθεί απάντηση στο υποβληθέν ερώτημα, πρέπει, κατά πρώτον, να εξεταστεί αν η ενίσχυση αυτή συνιστά παροχή κοινωνικής ασφάλισης, κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 883/2004.
- 25 Επί του ζητήματος αυτού, διαπιστώνεται, καταρχάς, ότι, όπως προκύπτει από τη δικογραφία που υποβλήθηκε στο Δικαστήριο, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας δεν δήλωσε ότι ο ομοσπονδιακός νόμος που διέπει τη γερμανική ενίσχυση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού. Ωστόσο, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι το γεγονός ότι ένα κράτος μέλος έχει παραλείψει να δηλώσει, σύμφωνα με το άρθρο 9 του κανονισμού 883/2004, ότι συγκεκριμένος νόμος εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού αυτού δεν έχει ως αποτέλεσμα να αποκλείεται αυτοδικαίως ο συγκεκριμένος νόμος από το καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού [πρβλ. απόφαση της 25ης Ιουλίου 2018, Α (Βοήθεια για άτομο με αναπηρία), C-679/16, EU:C:2018:601, σκέψη 30].
- 26 Πράγματι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η διάκριση μεταξύ των παροχών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 883/2004 και των παροχών που εξαιρούνται από αυτό στηρίζεται κατ' ουσίαν στα συστατικά στοιχεία κάθε παροχής, ιδίως δε στον σκοπό και στις προϋποθέσεις χορήγησής της, και όχι στο αν μια παροχή χαρακτηρίζεται από την εθνική νομοθεσία ως παροχή κοινωνικής ασφάλισης (απόφαση της 14ης Μαρτίου 2019, Dreyer, C-372/18, EU:C:2019:206, σκέψη 31 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

- 27 Μια παροχή μπορεί να θεωρείται «παροχή κοινωνικής ασφάλισης» εφόσον πληρούνται δύο προϋποθέσεις και, συγκεκριμένα, εφόσον η παροχή αυτή, αφενός, χορηγείται στους δικαιούχους ανεξαρτήτως κάθε ατομικής και κατά διακριτική ευχέρεια εκτίμησης των προσωπικών τους αναγκών, βάσει καταστάσεως καθοριζομένης από τον νόμο και, αφετέρου, αναφέρεται σε έναν από τους κινδύνους οι οποίοι απαριθμούνται ρητώς στο άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 883/2004 (απόφαση της 14ης Μαρτίου 2019, Dreyer, C-372/18, EU:C:2019:206, σκέψη 32 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Δεδομένου ότι οι δύο αυτές προϋποθέσεις πρέπει να πληρούνται σωρευτικώς, αν δεν πληρούνται έστω και μία εξ αυτών τότε η επίμαχη παροχή δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού [απόφαση της 25ης Ιουλίου 2018, Α (Βοήθεια για άτομο με αναπηρία), C-679/16, EU:C:2018:601, σκέψη 33].
- 28 Όσον αφορά την πρώτη προϋπόθεση, υπενθυμίζεται ότι αυτή πληρούται όταν η παροχή χορηγείται βάσει αντικειμενικών κριτηρίων, η ικανοποίηση των οποίων παρέχει το δικαίωμα λήψης της παροχής αυτής χωρίς η αρμόδια αρχή να δύναται να λάβει υπόψη άλλες προσωπικές περιστάσεις. Συναφώς, το Δικαστήριο έχει κρίνει, όσον αφορά παροχές των οποίων η χορήγηση εγκρίνεται ή απορρίπτεται ή των οποίων το ύψος υπολογίζεται με γνώμονα το εισόδημα του δικαιούχου, ότι η χορήγηση τέτοιων παροχών δεν εξαρτάται από την κατά περίπτωση εκτίμηση των προσωπικών αναγκών του αιτούντος, δεδομένου ότι πρόκειται για αντικειμενικό και εκ του νόμου οριζόμενο κριτήριο το οποίο παρέχει το δικαίωμα λήψης της παροχής, χωρίς η αρμόδια αρχή να δύναται να λάβει υπόψη άλλες προσωπικές παραμέτρους (απόφαση της 14ης Μαρτίου 2019, Dreyer, C-372/18, EU:C:2019:206, σκέψεις 33 και 34 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 29 Το Δικαστήριο έχει επίσης διευκρινίσει ότι, για να μην πληρούται η εν λόγω προϋπόθεση, η κατά διακριτική ευχέρεια στάθμιση των προσωπικών αναγκών του δικαιούχου από την αρμόδια αρχή πρέπει να αφορά, πρωτίστως, τη θεμελίωση του δικαιώματος στην επίμαχη παροχή. Οι ως άνω παρατηρήσεις ισχύουν, *mutatis mutandis*, όσον αφορά τον εξατομικευμένο χαρακτήρα της εκτίμησης, από την αρμόδια αρχή, των προσωπικών αναγκών του δικαιούχου παροχής (πρβλ. απόφαση της 14ης Μαρτίου 2019, Dreyer, C-372/18, EU:C:2019:206, σκέψη 35 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 30 Εν προκειμένω, από τη δικογραφία που υποβλήθηκε στο Δικαστήριο προκύπτει ότι η χορήγηση της γερμανικής ενίσχυσης δεν εξαρτάται από αντικειμενικές προϋποθέσεις, όπως, μεταξύ άλλων, από συγκεκριμένο ποσοστό ή επίπεδο ανικανότητας ή αναπηρίας.
- 31 Επιπλέον, δεν αμφισβητείται ότι, σύμφωνα με το ίδιο το γράμμα του άρθρου 35α του γερμανικού κώδικα κοινωνικών ασφαλίσεων, η ενίσχυση αυτή παρέχεται ανάλογα με τις ατομικές ανάγκες του δικαιούχου τέκνου, βάσει ατομικής και κατά διακριτική ευχέρεια εκτίμησης των αναγκών αυτών από την αρμόδια αρχή.
- 32 Υπό τις συνθήκες αυτές, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η γερμανική ενίσχυση δεν πληροί την πρώτη προϋπόθεση που εκτίθεται στη σκέψη 27 της παρούσας απόφασης.
- 33 Κατά συνέπεια, λαμβανομένης υπόψη της νομολογίας που υπομνήσθηκε στην εν λόγω σκέψη 27, η ενίσχυση αυτή δεν συνιστά παροχή κοινωνικής ασφάλισης κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 883/2004.
- 34 Εντούτοις, πρέπει να υπομνησθεί ότι το άρθρο 3, παράγραφος 3, του εν λόγω κανονισμού επεκτείνει την εφαρμογή του κανονισμού αυτού στις ειδικές μη ανταποδοτικού τύπου παροχές σε χρήμα οι οποίες καλύπτονται από το άρθρο 70. Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει, κατά δεύτερον, να εξεταστεί αν η γερμανική ενίσχυση συνιστά τέτοια παροχή.

- 35 Ως προς το ζήτημα αυτό αρκεί η επισήμανση ότι από το γράμμα του άρθρου 70, παράγραφος 2, στοιχείο γ', του ίδιου κανονισμού προκύπτει ότι ως ειδικές μη ανταποδοτικού τύπου παροχές σε χρήμα νοούνται αποκλειστικά και μόνον αυτές που περιλαμβάνονται στο παράρτημα Χ του εν λόγω κανονισμού. Δεδομένου ότι η γερμανική ενίσχυση δεν περιλαμβάνεται στο παράρτημα αυτό, δεν συνιστά τέτοια παροχή.
- 36 Από το σύνολο των ανωτέρω προκύπτει ότι στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 3 του κανονισμού 883/2004 έχει την έννοια ότι η γερμανική ενίσχυση δεν συνιστά παροχή κατά την έννοια του εν λόγω άρθρου και, ως εκ τούτου, δεν εμπίπτει στο καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής του κανονισμού αυτού.

Επί του δεύτερου ερωτήματος

- 37 Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης στο πρώτο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ερωτά κατ' ουσίαν, με το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, αν το άρθρο 5, στοιχείο α', του κανονισμού 883/2004 έχει την έννοια ότι το γαλλικό επίδομα και η γερμανική ενίσχυση μπορούν να θεωρηθούν παροχές ισοδυνάμου χαρακτήρα, κατά την έννοια της διάταξης αυτής.
- 38 Επισημαίνεται προκαταρκτικώς ότι, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, το άρθρο 5, στοιχείο α', του κανονισμού αυτού έχει εφαρμογή μόνον επί παροχών οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού (απόφαση της 21ης Ιανουαρίου 2016, Vorarlberger Gebietskrankenkasse και Knauer, C-453/14, EU:C:2016:37, σκέψη 32). Στη σκέψη 36 της παρούσας απόφασης κρίθηκε ότι η γερμανική ενίσχυση δεν συνιστά παροχή κατά την έννοια του άρθρου 3 του εν λόγω κανονισμού και, ως εκ τούτου, δεν εμπίπτει στο καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής του κανονισμού αυτού. Κατά συνέπεια, το άρθρο 5, στοιχείο α', του κανονισμού 883/2004 δεν έχει εφαρμογή στις περιστάσεις της υπόθεσης της κύριας δίκης.
- 39 Ωστόσο, στο πλαίσιο της κατά το άρθρο 267 ΣΛΕΕ διαδικασίας συνεργασίας μεταξύ των εθνικών δικαστηρίων και του Δικαστηρίου, το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να δώσει στο εθνικό δικαστήριο χρήσιμη απάντηση που να του παρέχει τη δυνατότητα να επιλύσει τη διαφορά της οποίας έχει επιληφθεί. Υπό το πρίσμα αυτό, το Δικαστήριο μπορεί να αναδιατυπώσει, εφόσον είναι αναγκαίο, τα ερωτήματα που του έχουν υποβληθεί. Πράγματι, αποστολή του Δικαστηρίου είναι να ερμηνεύει όλες τις διατάξεις του δικαίου της Ένωσης που έχουν ανάγκη τα εθνικά δικαστήρια προκειμένου να αποφανθούν επί των διαφορών των οποίων έχουν επιληφθεί, ακόμη και όταν οι διατάξεις αυτές δεν αναφέρονται ρητώς στα ερωτήματα που του υποβάλλουν τα δικαστήρια αυτά (απόφαση της 13ης Ιουνίου 2019, Moro, C-646/17, EU:C:2019:489, σκέψη 39 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 40 Συνεπώς, μολονότι τυπικά το αιτούν δικαστήριο περιόρισε τα ερωτήματά του στην ερμηνεία ορισμένων διατάξεων του δικαίου της Ένωσης, το γεγονός αυτό δεν εμποδίζει το Δικαστήριο να του παράσχει όλα τα στοιχεία ερμηνείας του δικαίου της Ένωσης που μπορούν να του είναι χρήσιμα για την εκδίκαση της υπόθεσης της οποίας έχει επιληφθεί, ανεξαρτήτως του αν το αιτούν δικαστήριο έχει κάνει σχετική μνεία κατά τη διατύπωση των ερωτημάτων του. Στο πλαίσιο αυτό, στο Δικαστήριο εναπόκειται να συναγάγει από το σύνολο των στοιχείων που του έχει παράσχει το αιτούν δικαστήριο, και ιδίως από το σκεπτικό της απόφασης περί παραπομπής, τα στοιχεία εκείνα του δικαίου της Ένωσης που χρήζουν ερμηνείας, λαμβανομένου υπόψη του αντικειμένου της διαφοράς της κύριας δίκης (απόφαση της 13ης Ιουνίου 2019, Moro, C-646/17, EU:C:2019:489, σκέψη 40 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 41 Εν προκειμένω, η διαφορά της κύριας δίκης αφορά το ζήτημα αν, προκειμένου να καθοριστεί αν ένα πρόσωπο δικαιούται την προβλεπόμενη από τη γαλλική νομοθεσία προσαύξηση του ποσοστού της σύνταξης, πρέπει να ληφθούν υπόψη οι περιστάσεις που οδήγησαν στη χορήγηση της γερμανικής ενίσχυσης, ήτοι ενίσχυσης που έλαβε το πρόσωπο αυτό, ως διακινούμενος εργαζόμενος, βάσει της νομοθεσίας του κράτους μέλους υποδοχής.

- 42 Επιβάλλεται να τονισθεί συναφώς ότι το άρθρο 5 του κανονισμού 883/2004, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα της αιτιολογικής σκέψης 9 του κανονισμού αυτού, καθιερώνει τη νομολογιακώς διαπλασθείσα αρχή περί εξομοίωσης των παροχών, των εισοδημάτων και των γεγονότων, την οποία ο νομοθέτης της Ένωσης θέλησε να εισαγάγει στο κείμενο του εν λόγω κανονισμού προκειμένου η αρχή αυτή να αναπτυχθεί περαιτέρω, τηρουμένης της ουσίας και του πνεύματος των αποφάσεων του Δικαστηρίου (πρβλ. απόφαση της 5ης Δεκεμβρίου 2019, Vocero Torrico και Bode, C-398/18 και C-428/18, EU:C:2019:1050, σκέψη 29 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 43 Στο πλαίσιο αυτό, το άρθρο 5, στοιχείο β', του κανονισμού 883/2004 προβλέπει ότι, εάν, δυνάμει της νομοθεσίας του αρμόδιου κράτους μέλους, αναγνωρίζονται έννομα αποτελέσματα σε συγκεκριμένα γεγονότα ή καταστάσεις, το κράτος μέλος λαμβάνει υπόψη παρόμοια γεγονότα ή καταστάσεις που έχουν λάβει χώρα σε οποιοδήποτε κράτος μέλος, ως εάν είχαν λάβει χώρα στο έδαφός του.
- 44 Επομένως, προκειμένου να δοθεί στο αιτούν δικαστήριο χρήσιμη απάντηση που να του παρέχει τη δυνατότητα επίλυσης της διαφοράς που έχει αχθεί ενώπιόν του, πρέπει να θεωρηθεί ότι το δεύτερο ερώτημα αφορά το ζήτημα αν η αρχή της εξομοίωσης των γεγονότων, την οποία καθιερώνει το άρθρο 5, στοιχείο β', του κανονισμού αυτού, ως ειδική έκφραση της γενικής αρχής της απαγόρευσης των δυσμενών διακρίσεων, έχει εφαρμογή σε περιστάσεις όπως αυτές της υπόθεσης της κύριας δίκης.
- 45 Στο πλαίσιο αυτό, προκειμένου να κριθεί αν η εν λόγω αρχή έχει εν προκειμένω εφαρμογή, πρέπει να εξετασθεί αν πληρούνται δύο προϋποθέσεις, ήτοι, αφενός, αν η προβλεπόμενη στο άρθρο L. 351-4-1 του code de la sécurité sociale προσαύξηση του ποσοστού της σύνταξης εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 883/2004 και, αφετέρου, αν η συγκεκριμένη εθνική διάταξη αναγνωρίζει έννομα αποτελέσματα σε συγκεκριμένα γεγονότα ή καταστάσεις, κατά την έννοια του άρθρου 5, στοιχείο β', του κανονισμού αυτού.
- 46 Όσον αφορά την πρώτη από τις προϋποθέσεις αυτές, διαπιστώνεται ότι, λαμβανομένης υπόψη της νομολογίας που υπομνήσθηκε στη σκέψη 27 της παρούσας απόφασης, η προσαύξηση του ποσοστού της σύνταξης μπορεί να υπαχθεί στο καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού, ως παροχή γήρατος, κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 1, στοιχείο δ', του ίδιου κανονισμού.
- 47 Συγκεκριμένα, αφενός, η προσαύξηση αυτή χορηγείται στους δικαιούχους χωρίς να προηγείται καμία ατομική και κατά διακριτική ευχέρεια στάθμιση των ατομικών τους αναγκών, βάσει κατάστασης καθοριζόμενης από τον νόμο, ήτοι του ότι έχουν αναθρέψει τέκνο για το οποίο θεμελιώνεται δικαίωμα λήψης του γαλλικού επιδόματος.
- 48 Αφετέρου, όπως επισήμανε κατ' ουσίαν η Επιτροπή με τις γραπτές της παρατηρήσεις, η επίμαχη στην κύρια δίκη παροχή αποσκοπεί στην αντιστάθμιση των μειονεκτημάτων που ενδέχεται να έχουν υποστεί ως προς τη σταδιοδρομία τους τα πρόσωπα που ήταν επιφορτισμένα με την ανατροφή τέκνου με βαριά αναπηρία, αντιστάθμιση η οποία έχει τη μορφή προσαύξησης των ασφαλιστικών περιόδων ανάλογης προς τη διάρκεια της περιόδου ανατροφής του τέκνου με αναπηρία, με αποτέλεσμα την αύξηση του ποσού της σύνταξης που καταβάλλεται στα πρόσωπα αυτά. Συνεπώς, η παροχή αυτή, στο μέτρο που αποβλέπει στο να εξασφαλίσει τα μέσα συντήρησης προσώπων που, όταν συμπληρώσουν ορισμένη ηλικία, παύουν να απασχολούνται και δεν είναι πλέον υποχρεωμένα να ευρίσκονται στη διάθεση της υπηρεσίας απασχόλησης, αφορά κίνδυνο ο οποίος καλύπτεται από τις παροχές γήρατος, κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 1, στοιχείο δ', του κανονισμού 883/2004 (πρβλ. απόφαση της 16ης Σεπτεμβρίου 2015, Επιτροπή κατά Σλοβακίας, C-361/13, EU:C:2015:601, σκέψη 55 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 49 Όσον αφορά τη δεύτερη από τις προϋποθέσεις που εκτίθενται στη σκέψη 45 της παρούσας απόφασης, επισημαίνεται ότι για την προσαύξηση του ποσοστού της σύνταξης το άρθρο L. 351-4-1 του code de la sécurité sociale δεν απαιτεί προηγούμενη λήψη του γαλλικού επιδόματος, αλλά απλώς και μόνο να πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου L. 541-1 του κώδικα αυτού για τη θεμελίωση δικαιώματος λήψης του επιδόματος. Ειδικότερα, σύμφωνα με την τελευταία αυτή διάταξη, προκειμένου οι

ασφαλισμένοι που ανατρέφουν τέκνο με αναπηρία να δικαιούνται την εν λόγω προσαύξηση, η μόνιμη ανικανότητα του τέκνου πρέπει να είναι τουλάχιστον ίση με συγκεκριμένο ποσοστό, το οποίο καθορίζεται από το άρθρο R. 541-1 του ανωτέρω κώδικα σε 80 %.

- 50 Συνεπώς, η προσαύξηση του ποσοστού της σύνταξης εξαρτάται από κάποιο γεγονός, κατά την έννοια του άρθρου 5, στοιχείο β', του κανονισμού 883/2004, ήτοι από το ότι η μόνιμη ανικανότητα του τέκνου είναι τουλάχιστον ίση με ορισμένο ποσοστό. Ως εκ τούτου, εν προκειμένω πληρούνται και η δεύτερη προϋπόθεση.
- 51 Επομένως, η αρχή της εξομοίωσης των γεγονότων, την οποία καθιερώνει το εν λόγω άρθρο 5, στοιχείο β', έχει εφαρμογή σε περιστάσεις όπως αυτές της υπόθεσης της κύριας δίκης.
- 52 Όσον αφορά τις λεπτομέρειες εφαρμογής της αρχής αυτής, εναπόκειται στις αρμόδιες γαλλικές αρχές να εξακριβώσουν αν, εν προκειμένω, έχει αποδειχθεί η συνδρομή του κρίσιμου γεγονότος, κατά την έννοια του άρθρου 5, στοιχείο β', του κανονισμού 883/2004.
- 53 Στο πλαίσιο αυτό οι αρμόδιες γαλλικές αρχές οφείλουν να λάβουν υπόψη παρόμοια γεγονότα που έχουν λάβει χώρα στη Γερμανία και δεν δύνανται, κατά την εκτίμηση της μόνιμης ανικανότητας του τέκνου με αναπηρία, να περιορίζονται μόνο στα σχετικά κριτήρια που προβλέπονται από τον πίνακα αξιολόγησης που ισχύει στη Γαλλία δυνάμει του άρθρου R. 541-1 του γαλλικού κώδικα κοινωνικής ασφάλισης.
- 54 Επομένως, προκειμένου να διαπιστωθεί αν το ποσοστό μόνιμης ανικανότητας του τέκνου είναι αυτό που απαιτείται από τον ανωτέρω κώδικα για τη θεμελίωση δικαιώματος προσαύξησης του ποσοστού της σύνταξης, οι γαλλικές αρχές δεν μπορούν να αρνηθούν να λάβουν υπόψη παρόμοια γεγονότα που έχουν λάβει χώρα στη Γερμανία και μπορούν να αποδειχθούν με κάθε αποδεικτικό στοιχείο και ιδίως με εκθέσεις ιατρικών εξετάσεων, πιστοποιητικά, καθώς και συνταγογράφηση φαρμάκων ή περιθάλψης.
- 55 Επισημαίνεται, ακόμη, ότι, στο πλαίσιο της εξακρίβωσης αυτής, οι εν λόγω αρχές οφείλουν επίσης να τηρούν την αρχή της αναλογικότητας μεριμνώντας, μεταξύ άλλων, ώστε η αρχή της εξομοίωσης των γεγονότων να μην οδηγεί σε αντικειμενικώς αδικαιολόγητα αποτελέσματα, σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 12 του κανονισμού 883/2004.
- 56 Λαμβανομένων υπόψη όλων των ανωτέρω, στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 5 του κανονισμού 883/2004 έχει την έννοια ότι:
- το γαλλικό επίδομα και η γερμανική ενίσχυση δεν μπορούν να θεωρηθούν παροχές ισοδύναμου χαρακτήρα, κατά την έννοια του στοιχείου α' του εν λόγω άρθρου 5·
 - η αρχή της εξομοίωσης των γεγονότων, την οποία καθιερώνει το στοιχείο β' του εν λόγω άρθρου 5, έχει εφαρμογή σε περιστάσεις όπως αυτές της υπόθεσης της κύριας δίκης. Επομένως, οι αρμόδιες γαλλικές αρχές πρέπει να κρίνουν αν, εν προκειμένω, αποδεικνύεται η συνδρομή του κρίσιμου γεγονότος κατά την έννοια της διάταξης αυτής. Στο πλαίσιο αυτό, οι γαλλικές αρχές οφείλουν να λάβουν υπόψη παρόμοια γεγονότα που έχουν λάβει χώρα στη Γερμανία, ως εάν είχαν λάβει χώρα στο έδαφός τους.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 57 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπιπτόντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (όγδοο τμήμα) αποφαινεται:

- 1) Το άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΚ) 883/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για το συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 988/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Σεπτεμβρίου 2009, έχει την έννοια ότι η ενίσχυση για την ένταξη παιδιών και εφήβων με διανοητική αναπηρία, που προβλέπεται στο άρθρο 35a του όγδου βιβλίου του Sozialgesetzbuch (γερμανικού κώδικα κοινωνικών ασφαλίσεων), δεν συνιστά παροχή κατά την έννοια του εν λόγω άρθρου και, ως εκ τούτου, δεν εμπίπτει στο καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής του κανονισμού αυτού.
- 2) Το άρθρο 5 του κανονισμού 883/2004, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 988/2009, έχει την έννοια ότι:
 - το επίδομα ανατροφής τέκνου με αναπηρία που προβλέπει το άρθρο L. 541-1 του code de la sécurité sociale (γαλλικού κώδικα κοινωνικής ασφάλισης) και η ενίσχυση για την ένταξη παιδιών και εφήβων με διανοητική αναπηρία, βάσει του άρθρου 35a του όγδου βιβλίου του γερμανικού κώδικα κοινωνικών ασφαλίσεων, δεν μπορούν να θεωρηθούν παροχές ισοδυνάμου χαρακτήρα, κατά την έννοια του στοιχείου α' του εν λόγω άρθρου 5·
 - η αρχή της εξομοίωσης των γεγονότων, την οποία καθιερώνει το στοιχείο β' του εν λόγω άρθρου 5, έχει εφαρμογή σε περιστάσεις όπως αυτές της υπόθεσης της κύριας δίκης. Επομένως, οι αρμόδιες γαλλικές αρχές πρέπει να κρίνουν αν, εν προκειμένω, αποδεικνύεται η συνδρομή του κρίσιμου γεγονότος κατά την έννοια της διάταξης αυτής. Στο πλαίσιο αυτό, οι γαλλικές αρχές οφείλουν να λάβουν υπόψη παρόμοια γεγονότα που έχουν λάβει χώρα στη Γερμανία, ως εάν είχαν λάβει χώρα στο έδαφός τους.

(υπογραφές)